Kulturna varovalka, Asociacija in sindikat Zasuk pozivajo Ministrstvo za kulturo:

## Odpravite zastoje pri razpisnih postopkih, saj je s tem ogroženo preživetje številnih kulturno-ustvarjalnih delavk in delavcev

**Kulturna varovalka, Asociacija in sindikat Zasuk opozarjamo na obsežne in ponavljajoče se zastoje pri razpisnih postopkih Ministrstva za kulturo in ocenjujemo, da je na tak ali drugačen način zadržanih več kot 20 milijonov evrov. Ministrstvo za kulturo zato pozivamo, da začete razpisne postopke izpelje do konca, saj sta od tega odvisna delovanje kulturnih organizacij in socialna varnost samostojnih delavcev v kulturi. Informacije s katerimi razpolagamo pričajo o večmesečnih zamudah, izdanih odločbah in nepodpisanih pogodbah. Glede na poročilo, ki ga je pripravila Kulturna varovalka in je priloga tega poziva, je na tak ali drugačen način zadržanih 10 razpisov in kohezijskih operacij, stojijo pa tudi vloge samostojnih delavcev v kulturi, ki čakajo na uvrstitev v razred karierne dinamike v skladu z zakonom.**

Pri treh kohezijskih razpisih v skupni vrednosti skoraj 14 milijonov evrov, 34 izbranih projektov že od junija čaka na pogodbe, pri razpisu za raziskovalne umetnosti (RUIK) sklepi o izboru niso bili izdani niti štiri mesece po roku, ki ga je določal razpis. Zastoji se nadaljujejo tudi pri nacionalnih razpisih. Razpis za zeleni prehod v kulturi (1,8 milijona evrov) je po skoraj šestih mesecih še brez odločb, prav tako niso izdane pogodbe za sofinanciranje projektov programa Ustvarjalna Evropa. Prijavitelji na poziv za kroženje kulturnih projektov od junija ne prejemajo odzivov, čeprav gre za dejavnosti v letu 2026, ki se izteka. Razpis za umetniške rezidence je bil 5. novembra po več kot štirih mesecih čakanja ustavljen in naslednji dan znova objavljen s prepolovljenimi zneski pavšalnih nadomestil in v obliki, ki samostojnim delavcem v kulturi omejuje dostop do rezidenc. Samostojni delavci v kulturi že mesece čakajo na odločbe o kariernih razredih, od katerih je odvisna višina njihovih socialnih prispevkov.

Vsak od teh postopkov zadeva konkretne ljudi, ki čakajo na sredstva od katerih so odvisni. Brez pogodb organizacije ne morejo zaposliti ljudi niti plačati sodelavcev. Delovna mesta za mlade iz kohezijske operacije Mentorstvo sploh niso nastala. Samostojnim delavcem v kulturi, ki čakajo na odločbo o kariernem razredu, ministrstvo medtem plačuje prispevke od najnižje zavarovalne osnove, kar bo

neposredno vplivalo na njihove pokojnine in nadomestila. Vse te zaustavitve delavke in delavce spravljajo v izjemno preživetveno stisko; škode, ki nastaja, ne bo mogoče izmeriti zgolj v neporabljenih milijonih.

Ministrstvo zastoje pojasnjuje s finančnim primanjkljajem, kar je neupravičeno. Z rebalansom je resor letos prejel 13,6 milijona evrov več sredstev od predvidenih. Kohezijskih sredstev pa po pojasnilu ministrice ni možno uporabiti za pokrivanje primanjkljaja. Zato ni razloga, da bi se projekti, ki se financirajo iz Evropske kohezijske politike, ustavljali. Vsak mesec zamude skrajšuje čas za izvedbo projektov, ki se morajo zaključiti do septembra 2029, in povečuje tveganje, da evropska sredstva za kulturo ne bodo počrpana.

Od Ministrstva za kulturo zahtevamo, da najpozneje do 20. novembra 2026 odpravi navedene zastoje, izda manjkajoče odločbe, sklene pogodbe za že izbrane projekte ter zagotovi izvedbo razpisnih postopkov v skladu z zakonodajo. V nasprotnem primeru bomo stopnjevali pritisk z vsemi razpoložljivimi pravnimi in drugimi sredstvi ter javnimi mobilizacijami. Ne bomo pristali na to, da se z neodločanjem in razveljavljanjem postopkov onemogoča delo kulturnega sektorja.

**Priloge:**

- Podrobnejša analiza dogajanja, ki so jo na podlagi zahtev po dostopu do informacij javnega značaja pripravili v Kulturni varovalki;
- Seznam upravičenih nosilcev dveh kohezijskih razpisov 2026 - 2029, ki so ostali brez pogodb,

**Izjave podpisnikov:**

Sindikat Zasuk: »Že od poletja spremljamo sistematično uničevanje sektorja. Udarci Ministrstva za kulturo padajo po hrbtih najbolj ranljivih, najbolj prekariziranih delavk in delavcev v kulturno-ustvarjalnem sektorju, ki že brez tovrstnih obračunavanj komaj shajajo. Zloraba moči ministrice sektorju zadaja daljnosežne uničevalne učinke. V sindikatu Zasuk se bomo proti tej ofenzivi še naprej borili z vsemi sredstvi.«

Kulturna varovalka: »Česa takšnega v kulturi še nismo videli. Kulturnega ekosistema ne moreš za pol leta dati na čakanje in pričakovati, da bo potem vse teklo naprej, kot da se ni nič zgodilo. Vse bolj se zdi, da je glavna prioriteta ministrstva nekakšna ideološka čistka in obračun s politikami prejšnje oblasti. Le da se pri tem ne obračunava s prejšnjo oblastjo, ampak z ljudmi, ki od svojega dela živijo. In ki jim ministrstvo, mimogrede, dolguje tudi izvajanje pravic, ki jih je samo uzakonilo. Če je to kulturna politika, je njen najvidnejši dosežek

za zdaj to, da je ministrstvo iz čakanja in razveljavljanja naredilo osrednji kulturni dejavnosti v Sloveniji.«

Asociacija: »V Asociaciji ocenjujemo, da so lanskoletne spremembe Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo (ZUJIK) in uvedba sistema karierne dinamike občutno izboljšale socialni in materialni položaj samostojnih delavk in delavcev v kulturi. Namen karierne dinamike je, da jim dolgoročno zagotovi dostojne pokojnine. Zato nas preseneča, da ministrstvo o vlogah za uvrstitev v razrede karierne dinamike ne odloča že vse od nastopa novega vodstva. Vsak mesec zamude lahko pomeni nižjo pokojnino, kot bi delavkam in delavcem po zakonu pripadala. Od ministrstva pričakujemo, da nemudoma začne odločati o vlogah in ne posega v zakonske pridobitve, za katere smo si v društvu dolgo prizadevali.«

**Izjave izvajalcev:**

»Razveljavitev razpisa za umetniške rezidence zame pomeni izgubo časa in dela, vloženega v prijavo, predvsem pa brez pravočasnih odločitev ne morem potrjevati sodelovanj, usklajevati terminov in načrtovati projektov, s tem pa izgubljam konkretne priložnosti in kredibilnost pri domačih in tujih partnerjih.« — Andreja Rauch Podrzavnik, koreografinja

»Plesalci z delom začnemo zelo mladi. Skoraj 30 let delam v poklicu, kjer so negotovi prihodki, prekarni pogoji in fizična zahtevnost vsakdanja realnost. Končno smo dočakali, da država samostojnim plesalcem upošteva vsaj višje prispevke za delovno dobo. A na odločbo o uvrstitvi v karierni razred čakam že pet mesecev. Kakšna pravica je to, če je država ne zagotovi?.« — Loup Abramovici, plesalec

»Že več mesecev čakamo na rezultate razpisa za zeleni prehod v kulturi, financiranega iz Podnebnega sklada. Pri tem vsi skupaj izgubljamo možnosti za uresničevanje konkretnih trajnostnih sprememb v kulturi.« — Društvo za sodobni ples Slovenije